Δεκάδες ψεύτικες μελέτες έγιναν δεκτές σε επιστημονικά συνέδρια

Categories : ΑΝΕΠΙΚΑΙΡΑ

Date : 26 Φεβρουαρίου, 2014

Σκάνδαλο SCIgen

Τουλάχιστον 120 πλαστές μελέτες, γραμμένες από πρόγραμμα υπολογιστή, δημοσιεύτηκαν τα τελευταία χρόνια στα πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων. Την αποκάλυψη έκανε ένας «ακτιβιστής» της επιστημονικής αξιοπιστίας, ο οποίος ανάγκασε μεγάλους εκδοτικούς οίκους να αποσύρουν τις επίμαχες δημοσιεύσεις και να λάβουν μέτρα για να προστατεύσουν το κύρος τους.

Ο Σιρίλ Λαμπέ, ερευνητής στο Πανεπιστήμιο Ζοζέφ Φουριέ στη Γκρενόμπλ της Γαλλίας, ανέπτυξε έναν αλγόριθμο που σαρώνει τη βιβλιογραφία και εντοπίζει ψεύτικες δημοσιεύσεις γραμμένες από το πρόγραμμα SCIgen.

Το SCIgen (το όνομα βγαίνει από τη φράση «γεννήτρια επιστήμης») δημιουργήθηκε το 2005 από ερευνητές του MIT και χρησιμοποιεί τυχαίους συνδυασμούς φράσεων για να παράγει πλαστές μελέτες Επιστήμης Υπολογιστών (μια παραλλαγή του SCIgen παράγει μάλιστα σατιρικές μελέτες Φυσικής στο δικτυακό τόπο arXiv vs. snarXiv).

Οι δημιουργοί του προγράμματος ήθελαν να δείξουν ότι ακόμα και ψεύτικες μελέτες μπορούν να γίνουν δεκτές σε επιθεωρήσεις και συνέδρια. Όπως αποδεικνύεται, όμως, το λογισμικό έχει χρησιμοποιηθεί πολύ περισσότερες φορές από ό,τι θα φανταζόταν κανείς.

Τα τελευταία δύο χρόνια, ο αλγόριθμος του Λαμπέ εντόπισε πάνω από 120 «μελέτες» του SCIgen στα δημοσιευμένα πρακτικά 30 και πλέον συνεδρίων που πραγματοποιήθηκαν το διάστημα 2008-2013, τα περισσότερα στην Κίνα.

Οι 16 από αυτές βρίσκονταν σε πρακτικά που δημοσίευσε ο μεγάλος γερμανικός οίκος Springer, και οι υπόλοιπες σε πρακτικά που δημοσίευσε το αμερικανικό Ινστιτούτο Ηλεκτρολόγων και Ηλεκτρονικών Μηχανικών

(IEEE).

«Οι μελέτες είναι εύκολο να εντοπιστούν» λέει ο Λαντέ στο δικτυακό τόπο του Nature (του οποίου ο εκδότης είναι ανταγωνιστής της Springer και του IEEE).

Ο αλγόριθμος, σχεδιασμένος να ανιχνεύει το χαρακτηριστικό λεξιλόγιο του SCIgen, είχε παρουσιαστεί το 2005 σε δημοσίευση του Λαντέ στην επιθεώρηση Scientometrics της Springer.

Η Springer ενημερώθηκε για το θέμα από τον Λαντέ το 2005 και αφαίρεσε άμεσα τις επίμαχες μελέτες, όπως συνέβη και με το IEEE στα τέλη του 2013. Και οι δύο εκδότες διαβεβαιώνουν ότι έλαβαν μέτρα για να αποτρέψουν παρόμοια περιστατικά στο μέλλον.

Προκαλεί όμως εντύπωση πώς οι πλαστές μελέτες διέφυγαν της προσοχής των επιστημόνων που αναλαμβάνουν να ελέγξουν τα άρθρα των συναδέλφων τους πριν από τη δημοσίευσή τους. Το Nature δηλώνει ότι στις περισσότερες περιπτώσεις δεν μπορούσε να έρθει σε επαφή με τους ερευνητές που υπέγραφαν τη μελέτη και τους επιμελητές τους, ούτε γνωρίζει το εάν οι ερευνητές που εμφανίζονται στις μελέτες είχαν επίγνωση για τη χρήση των ονομάτων τους.

Όπως φαίνεται, οι προσπάθειες του Λαντέ είναι άκρως αποτελεσματικές στον πόλεμο κατά της επιστημονικής απάτης. Το 2010, χρησιμοποίησε το SCIgen για να παράξει 102 ψεύτικες μελέτες, οι οποίες περιείχαν παραπομπές σε άλλες ψεύτικες μελέτες, στο φανταστικό όνομα «Ίκε Άνκαρε). Οι μελέτες αυτές εισήχθησαν στη βιβλιογραφική υπηρεσία Google Scholar και ο Ίκε Άνκαρε έγινε ο 21ος ερευνητής με τις περισσότερες παραπομπές στη βιβλιογραφία, πιο πάνω και από τον Αϊνστάιν.

Σε ένα άλλο, πιο πρόσφατο περιστατικό, ο επιστημονικός δημοσιογράφος του Χάρβαρντ Τζον Μποχάνον δημιούργησε μια πλαστή μελέτη και ξεγέλασε τις 157 από τις 304 επιθεωρήσεις ανοιχτής πρόσβασης στις οποίες απευθύνθηκε.

Σύμφωνα με τον Λαντέ, πάντως, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι ανοιχτές (δωρεάν) επιθεωρήσεις είναι λιγότερο αξιόπιστες, αφού το σκάνδαλο που αποκάλυψε αφορά παραδοσιακές, συνδρομητικές εκδόσεις.

(Πηγή: news.in.gr)